

Doporučuje časopis

PC WORLD

GRADA

Microsoft®
Access
2007

 Microsoft
Office Access 2007

podrobný průvodce

Slavoj Písek

- Seznámení s nejnovější verzí programu Access 2007
- Spuštění a ovládání programu, základní pojmy, místní nabídky a nápověda
- Databázové tabulky, relace mezi tabulkami, formuláře a změny v tabulkách
- Vyběrová kritéria, filtry, dotazy a analýza dat
- Tisk dat a procvičení látky na konci kapitol pomocí závěrečných testů

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Věnováno mé rodině

Obsah

Úvod	13
Komu je tato kniha určena	13
Co v této knize naleznete	14
Použité konvence a struktura knihy	14
1. Co je to databáze	17
1.1 Zpracování dat	17
1.2 Uložení dat v databázi	18
1.3 Proč Excel nestačí?	19
Relační databáze	20
1.4 Shrnutí	21
2. Začínáme	23
2.1 Spuštění a ukončení Accessu	23
Spuštění	23
Ukončení programu.....	24
2.2 Ovládací prvky Accessu	24
Hlavní okno aplikace	24
Tlačítko Office	24
Panel nástrojů Rychlý přístup	26
Pás karet	26
Klávesnice je náš kamarád	27
Místní nabídky.....	28
Podokna úloh	29
2.3 Práce s nápovědou	29
Okno nápovědy	29
Vyhledávání v nápovědě	30
Získání nápovědy ke konkrétní funkci.....	30
Online nápověda	31

2.4	Shrnutí	31
2.5	Závěrečný test.....	32
3.	Databáze v Accessu	35
3.1	Existující databáze	36
	Otevření existující databáze	37
	Uzavření databáze	37
3.2	Nová databáze	37
	Vytvoření nové databáze pomocí průvodce	37
	Nová prázdná databáze	39
3.3	Shrnutí	39
3.4	Závěrečný test.....	39
4.	Databázové tabulky	41
4.1	Tabulka ze šablony	42
	Šablony polí	43
4.2	Tabulka v návrhovém zobrazení	44
	Typy polí	44
	Vytvoření nové tabulky	45
	Automatická čísla	46
	Primární klíče	47
	Co je to primární klíč?	47
	Nastavení primárního klíče	47
	Vlastnosti polí	47
	Indexy	50
	Uložení vytvořené tabulky	51
	Vstupní maska	51
	Průvodce vstupní maskou	53
4.3	Vytvoření tabulky v zobrazení datového listu	54
4.4	Vytvoření tabulky ve vzorové databázi	55
4.5	Shrnutí	55
4.6	Závěrečný test.....	56

5. Relace	59
5.1 Druhy relací	59
Relace 1 : 1	60
Relace 1 : N	60
Relace M : N	61
5.2 Jak vytvořit relace Accessu?	61
Vytvoření relace 1 : N	62
Vytvoření relace M : N	63
Doplnění zbývajících relací do cvičné databáze	65
Úprava existujících relací	65
Odstranění relací	66
5.3 Shrnutí	66
5.4 Závěrečný test	66
6. Datový list tabulky	69
6.1 Pohyb v datovém listu	69
Pohyb pomocí klávesnice	69
Nastavení ovládání pomocí klávesnice	70
Ovládání myší	71
Použití navigačních tlačítek	71
6.2 Vkládání záznamů do datového listu	72
Přidání nového záznamu	72
Import dat z jiné aplikace	72
Propojení tabulky	73
6.3 Zadávání dat pomocí grafických ovládacích prvků	74
Zaškrtávací políčka	74
Seznamy hodnot	75
Průvodce vyhledáváním	75
6.4 Úprava existujících záznamů	77
Uložení změn v záznamu	77
Oprava opravy	77
Rušení záznamů	78
6.5 Vnořené datové listy	78
Zobrazení vnořeného datového listu	78
Vnořování vnořených datových listů	79

Výběr vnořeného datového listu.....	79
Nastavení vlastností datového listu.....	80
6.6 Hledání a nahrazení záznamů.....	82
Vyhledání záznamu.....	82
Nahrazení záznamu.....	82
6.7 Rychlé řazení dat	83
Řazení dat podle jednoho pole	83
Řazení podle více polí.....	84
6.8 Shrnutí	85
6.9 Závěrečný test.....	86
7. Změny v tabulkách.....	89
7.1 Změna struktury tabulky.....	89
Přidání sloupce do tabulky.....	90
Odstranění sloupce z tabulky.....	91
7.2 Manipulace se sloupci	91
Přejmenování sloupce.....	91
Ukotvení sloupce.....	92
Změna šířky sloupce.....	93
Skrutí sloupců.....	93
Změna pořadí sloupců	94
Nastavení výšky řádku	94
7.3 Vzhled tabulky.....	95
Změna vlastností pro jednotlivé tabulky.....	96
7.4 Shrnutí	96
7.5 Závěrečný test.....	96
8. Formuláře.....	99
8.1 Pohyb ve formuláři.....	101
Pohyb pomocí klávesnice	101
Pohyb pomocí myši.....	101
8.2 Nejrychlejší formulář	101

8.3	Další automatické formuláře	102
8.4	Vytváření dokonalejších formulářů	104
	Průvodce formulářem	104
8.5	Vytváření formuláře v návrhovém zobrazení	106
	Nastavení velikosti formuláře	106
	Ovládací prvky na formuláři	108
	Používání vázaných ovládacích prvků	108
	Použití nevázaných ovládacích prvků	110
	Umístění obrázku na pozadí formuláře	111
	Přidání podformuláře	112
	Záhlaví a zápatí formulářů	113
8.6	Druhy zobrazení formulářů	113
8.7	Shrnutí	114
8.8	Závěrečný test.....	114
9.	Výběr dat	117
9.1	Filtry	118
	Filtr podle výběru.....	118
	Indikace filtru	119
	Opakované filtrování	120
	Odebrání filtru	120
	Filtr mimo výběr.....	121
	Filtr podle formuláře	121
	Rozšířený filtr či řazení.....	122
9.2	Dotazy	123
9.3	Vytvoření dotazu	125
	Vytvoření dotazu pomocí průvodce.....	125
	Výběrová kritéria	128
	Vytvoření dotazu v návrhovém zobrazení	128
	Spuštění dotazu	132
9.4	Úprava výběrových kritérií	132
	Převodění filtru na dotaz	132
	Ručně vytvořené výběrové kritérium.....	133
	Kombinování výběrových kritérií	135

Operátor LIKE	137
Operátor NOT	138
Když je výběrové kritérium příliš dlouhé.....	138
Tvůrce výrazů.....	139
9.5 Akční dotazy	140
Vytvářecí dotaz	140
Aktualizační dotaz	142
Přidávací dotaz	144
Odstraňovací dotaz.....	145
9.6 Speciální dotazy	145
Parametrické dotazy	146
Vyhledávací dotazy na duplicitní položky.....	147
Vyhledávací dotaz na chybějící záznamy	149
Křížový dotaz	152
9.7 Výrazy v dotazech	155
Složitější výrazy	156
9.8 Souhrny v dotazech.....	158
9.9 Něco navíc o dotazech a filtrech	160
9.10 Shrnutí	160
9.11 Závěrečný test.....	161
10. Analýza dat	169
10.1 Kontingenční tabulka	169
Vytvoření kontingenční tabulky	170
Filtry v kontingenčních tabulkách	172
Filtry podle více polí	173
Součty v kontingenčních tabulkách.....	174
Složitější kontingenční tabulky	175
Nastavení vzhledu kontingenční tabulky	176
10.2 Kontingenční graf	178
Nastavení vzhledu kontingenčního grafu	178
10.3 Export kontingenční tabulky.....	180
10.4 Něco navíc o kontingenčních tabulkách a grafech	180

10.5 Shrnutí	181
10.6 Závěrečný test.....	181
11. Sestavy.....	183
11.1 Automatická sestava.....	183
Zobrazení sestavy	184
11.2 Průvodce sestavou	184
11.3 Úprava sestavy v návrhovém zobrazení.....	188
11.4 Tisk sestav	189
11.5 Shrnutí	191
11.6 Závěrečný test.....	191
12. Klíč k testům	193
Rejstřík	195

Úvod

Během posledních několika let získal databázový program Access mezi ostatními aplikacemi kancelářského balíku Microsoft Office skutečně plnohodnotné místo. Patříte-li mezi stálé uživatele tohoto programu i vy, jistě vás v loňském roce potěšilo, že na trh vstoupila nová verze nesoucí název Access 2007. Jste-li naopak v jeho užívání dosud začátečníkem tápajícím v temnotách, přijměte tuto knihu jako průvodce na cestě světem programu Access 2007.

Komu je tato kniha určena

Knihy vznikla pro potřeby všech zájemců o program Access 2007. Výklad je veden tak, aby mu porozuměli i ti uživatelé, kteří v práci s databázemi dosud patří k úplným začátečníkům. Avšak i zkušenější čtenáři zde jistě naleznou mnoho cenných rad, zajímavých informací a užitečných tipů.

Všichni čtenáři by však měli, ještě než nalistují první kapitolu, ovládat základní práci s počítačem, měli by zvládnout používání některé z verzí operačního systému Windows a měli by umět používat myš. Žádné další znalosti potřebné nejsou.

Co v této knize naleznete

V prvních dvou kapitolách knihy se čtenáři začátečníci dozvědí o základních principech používaných v databázích a zjistí, kdy je výhodné databáze používat. Rovněž se seznámí se základními pojmy a ovládním programu Access 2007.

V třetí kapitole přejdeme od teorie k praxi a vytvoříme novou databázi, a to jak pomocí průvodce, tak i ručně. Prázdná databáze z této kapitoly nám poslouží jako příklad, na němž si v dalších částech knihy budeme postupně vysvětlovat funkce a možnosti programu Access. Ukázková databáze má název „Pohádková pojízdná prodejna“ a představuje databázi obchodu, v němž pohádkové bytosti prodávají a nakupují zboží, které ve svém životě nezbytně potřebují.

V následujících třech kapitolách je podrobně popsána práce s tabulkami, způsob jejich vytváření pomocí průvodce, ale i ručně v návrhovém zobrazení, způsob editace tabulek i metody rychlého řazení údajů. Dalšími pojmy, s nimiž se zde čtenáři seznámí, jsou relace mezi tabulkami a datový list tabulky.

Šestá kapitola se podrobně věnuje úpravě již navržených tabulek. Na výklad o tabulkách navazuje kapitola osmá s popisem formulářů. Čtenáři se naučí, jak formuláře vytvářet a upravovat a k čemu je vlastně dobré je používat.

Základem úspěchu však není pouze „vlastnit data“, ale být s nimi schopen dále pracovat a získávat tak potřebné informace a souvislosti. Proto je v knize značná pozornost věnována práci s daty, jejich třídění a analýze pomocí dotazů a filtrů. Čtenáři se na příkladech seznámí se smyslem dotazů, naučí se dotazy vytvářet a používat filtry tak, aby i z poměrně obsáhlé a složité databáze získali relevantní údaje. Velký důraz je kladen na pochopení způsobu, jak se vytvářejí výběrová kritéria. Stranou nezůstávají ani akční a parametrické dotazy, stejně jako další zvláštní typy dotazů.

V jedenácté kapitole se čtenáři dozvědí o sestavách, tedy o dalším velmi významném způsobu využití programu Access 2007. Sestavy umožní přehlednou prezentaci dat v tištěné podobě.

Použité konvence a struktura knihy

Knihy je rozdělena do kapitol, které mají svoji vlastní strukturu. Každá kapitola je uvedena stručným přehledem hlavních témat, jimž se bude věnovat. Na konci je pak doplněna krátkým shrnutím a souborem testových otázek, jež se týkají probíraného tématu. V klíči na konci knihy si pak čtenář může ověřit, zda na tyto otázky odpovídal správně.

Pro snazší orientaci jsou v knize použity následující typografické prvky:

- ✓ *Kurzíva* označuje internetové adresy a odkazy.
- ✓ **Tučným písmem** najdete označeny názvy karet, dialogových oken, příkazy z nabídek programů a rovněž názvy souborů s databázemi a jejich částmi. Tučně jsou vysázeny také texty, které považujeme za důležité.
- ✓ Pro názvy kláves a klávesových zkratk jsou pak použity **KAPITÁLKY**.

Kromě toho se v textu setkáte s množstvím ikonek, které označují jiné typy odstavců:

Tento symbol označuje odstavec, který rozšiřuje probíranou problematiku o nějakou zajímavost či výjimečnost. Poznámka není k pochopení dané problematiky nezbytná, většinou upozorňuje na další používané termíny pro stejnou skutečnost nebo prozrazuje další souvislosti.

Vykřičník upozorňuje na fakta, která byste měli určitě vědět, případně na situace, na něž byste měli dávat pozor, nebo na komplikace, se kterými se můžete při práci setkat.

Tento symbol vás upozorní na různé tipy a triky, jimiž můžete svoji práci zefektivnit. Nabízí tak nějaké usnadnění nebo radu, jimiž si oproti standardnímu postupu můžete práci ulehčit.

Plzeň, duben–červen 2007

Slavoj Písek